

Ne suči se mi kot vreteno;
Saj pravim, tebe slikati je križ!
Ko vtrobim ti naposled eno,
Vznevoljiti že z drugo me želiš.

Ne glej tako po strani k meni,
Kot tam ob božjem grobu stražniki,
Pa tisto punco malo sem okreni,
A ti v nobeno stran se ne geni!

Še hip — in slika je gotova. —
Poglej, zadeta tu si, kot živiš,
Le punčka gleda kakor sova —
Če s tabo ni — je pa s to punco križ.*

— ž.

Jakec kozla jahal.

Strgal se je vozal,
Prost utekel kozel.
Zdolaj ob potoci
Pase se na loci.
Sočna tam je trava
Kozlu paša zdrava.
Kozel brado ima,
Pa oblastno kima.
Ker mu paša tekne,
Zdaj in zdaj kaj blekne.
In roge nastavlja,
Kakor da zabavlja;
Mufha ga ujeda,
Kozel zlobno gleda.
Siť redilne trave
Išče si zabave.
Da pa z glavo kima,
Kozel povod ima:
Jakec, glej, ongavi
Stôpa po dobravi.

Mar doma bi risal
In račune pisal;
Bil domá po šoli,
Ne pa ril okoli!
H kozlu gre brez straha —
Morda ga zajaha.
Res prav to namerja
Jakec ptič brez perja.
Kaj če kozel kima
In rogove ima —
Potepenče mlado
Zgrabi ga za brado.
Jakec z ного migne,
V hipu nanj se dvigne,
Tamkaj ob potoci
Jaha ga po loci.
A zabava krasna
Zdi se mu počasna.
Onostran potoka
Tam je lepša loka,

Tam se lepše jaha,
Jakec de brez straha.
Glej, že v misli prvi
S kozlom je na brvi,
A nasred brvice
Zabledi mu lice.
Roka mu upade,
Ne drži več brade.
Jakca v sedlu zgane,
Kvišku kozel plane,
Zgane, da omahne,
V vodi se oplahne.
Ježa je končana —
Jakec, miš oprana . . .
Leze iz potoka
In premilo joka,
Joka, premišljuje —
Čaka ga še huje:
Leskovače olje
To ne bo najbolje! —
Vneslav.

Listje in cvetje.

Iz zaklada naših pregovorov.

24. Svet stoji na prošnji.

Mislil sem, da vam je ta naš narodni pregovor bolj znan, in da boste lahko rešili preprosti — rebus v prvem letošnjem listu. A videti je, da še ni tako obče znan, ker se je oglasilo le malo rešilcev. Treba torej, da ga vam nekoliko pojasnim.

Pregovor: „Svet stoji na prošnji“, pomeni, da na svetu največ odločujejo prošnje. Tega se lahko prepričate, kamorkoli se ozrete.

Že malega otročiča učé modri stariši in vzgojitelji, da mora prositi, kadar hoče kaj prejeti. Stariši imajo sicer dolžnost skrbeti za otroka, a prošnja naj ga spominja, kako je sam nezmožen in kako hvaležen mora biti svojim skrbnim vzgojiteljem. In predno otrok

odrašte, je še sto in sto priložnosti, ko ni opravičen zahtevati ali zapovedovati, marveč le ponižno prositi.

Ko je pridni dijak dovršil svoje študije, ima sicer nekako pravico do raznih služb, pa zopet mora — prositi zanje. Pa tudi v svoji visoki službi in časti ima nad seboj še višje, do katerih se mu je treba zopet večkrat obračati — s ponižnimi prošnjami. Saj zato je menda višja gospoda dobila naslov: „milostni gospod“, „milostna gospa“, ker deli milosti, dobrote.

Kolikrat pa se primeri v življenju, da še ena sama prošnja ni zadostna, marveč prosilec se obrača še do drugih vplivnih oseb, da naj posredujejo in prosijo zanj. Tako zvana „protekcija“ je navadno spletena iz samih prošenj.

In če se kakemu nesrečniku posušijo vsi viri in studenci blagostanja, ostane mu vendar še ena opora — prosjaški stan! Osrči se, vrže beraško malho čez ramo, vzame beraško palico v roko in gre od hiše do hiše beračiti — prositi.

Posebno gredó prošnje prav od srca onemu, kateri je kaj zagrešil in se boji kazni.

Glejte, brez števila prošenj je treba že med ljudmi, ker smo tako zelo odvisni drug od drugega. Še bolj je razvidna opravičenost našega pregovora, ako se oziramo na pomoč božjo, o kateri pravi Jezus sam: „Prositi in boste prejeli.“ Že uspeh naših zemeljskih opravil je odvisen od božjega blagoslova, ki si ga je treba izprositi; posebno pa se ne dá delo dušnega posvečenja izvršiti brez milosti božje, katero Bog rad deli onim, ki ga prosijo. Prošnja je zagotovila obstanek naše sv. cerkve, saj je Jezus sam rekel sv. Petru: „Jaz sem prosil zate, da ne jenja tvoja vera.“

Prošnja je slednjič tudi ona trdna vez, ki veže nas zemljane z brati in sestrami v večnosti, kateri so v vicalih ali nebesih.

Zdaj se pač smem zanesti, da boste bolj uvaževali pregovor: „Svet stoji na prošnji.“

Rešitev rebusa v štev. 1:

Svet stoji na prošnji.

Prav so rešili: Jezovšek Mila na Vranskem; Kilar Rihard, učencec IV. razreda na c. kr. vladnici v Ljubljani; Penko Mat. v Parji (Notr.); Debenjak Marica, učenka v Materiji; Kramar Fr., učencec III. razr. na Igu; Roš Vekoslav, Ravbekar T., Pavlič Adela, Jelenc Mária, Travnar E., učenke meščanske šole, Anžlovar M., Dietrich M., Jalen I., Pezdič M., Slibar J., učenke notranje ljudske šole pri čt. uršulinkah v Škofiji Loki.

Nove knjige in listi.

Jakob Dimnik: Avstrijski junaki. Po raznih virih priredil Jakob Dimnik, učitelj v Ljubljani. S 17 podobami. V Ljubljani 1902. Ig. pl. Kleinmayr. Cena: lično v platnu 1.80 K, po pošti 20 h več. — Take vrste knjige nas vselej razveselijo, ker nam ni toliko do tega, da se mladina kratkočasi ob berilu, marveč da se uči in blaži. Le-to knjigo pa še posebej priporočamo iz dvojnega vzroka: Lepi vzgledi katerihkoli izvrstnih ljudi nas zanimajo in vzpodbujajo k dobremu; a ta namen še mnogo bolj dosejajo vzgledi vrlih mož iz domače zgodovine. Pri nekaterih junakih bi si bili želeli še več živo opisanih podatkov, kakoršni mladino zanimajo in blažijo.

P. Angelik Hribar: Mladinski glasi. I. *Mladinske pesmi Jos. Stritarja* (s slikami), 24 h. — II. *Pesmi svetne in cerkvene* 40 h. — Te dve knjižici zato na novo imenujemo in priporočamo, ker jih je učno ministrstvo z odlokom z dné 2. jan. 1902, št. 32.790 ex 1901 potrdilo za vse ljudske šole s slovenskim

učnim jezikom. Kakor nas veseli to višje priznanje, tako želimo, da bi dajali učitelji in vzgojitelji naši mladini v obilni meri priliko, da bi vse povsod veselo odmevali za „mladinski glasi“ našega vrliga gospoda skladatelja.

Listnica uredništva.

M. Selec: Polagoma porabimo. Priproved prikupna. Še zanimiveje bodo pravljice, če se karmoč ognete stari šabloni in poiščete novih nagibov in zamotanj. Tako pa pogrešamo izvirnosti. — *F. T-án:* Živo vam priporočamo: pišite v kratkih stavkih. Na korist ho vam, ker bo jezik boljši, in čitateljem, ker bo vaše pripovedovanje živahnejše. Morda se mottimo, če trdimo, da je nekaj črtic le pomlajenje že pozabljenih spisov. Trditve „spisal“ naj ho zanesljivo pričá izvirnosti. — *Milena:* Vemo, da ste z nami iste misli: za mladino je dobro le najboljše. Žal, da po tem vzorcu niso prirojene poslane pesmice. Ali se vam ne zdí, da se v naših mladinskih listih priobčuje pesmic čez potrebo preveč? Ali koliko jih je, ki res ogrejejo otroško srce? — *Milka Pos.:* Saj se še gladko beró Vaše pesmice. A nekam preveč plitve se nam zdé semtertja. Trenutne igračke. Le dalje, pa globokeje zastavite v brazdo! — *Ljudmila:* Sodnji dan Vas bo glasno tožil slovenski naglas, če ga bote v rimah še nadalje takó neusmiljeno mučili. Smilujte se ga pa prilično preberite, kaj pravi „Dom in Svet“ v letniku 1895, str. 162 druga kolona. Sicer se pa vidi, da napredujete. Le naprej!

„Vrtec“ izhaja 1. dné vsacega meseca in stoji s prilogo vred za vse leto 5 K 20 h, za pol leta 2 K 60 h — Uredništvo in upravnništvo sv. Petra cesta št. 76, v Ljubljani.